

מועצת הבטחון דנה על ישראל

בפתיחת הישיבה שי דנה על ונקריותהני בול בעמק החולה, תפס אבא אבן את המקום בקצה השמאלי של הפרסה, כשמאחוריו חמישה מחברי משלחת ישראל. בקצה השני של הפרסה — לוטפי עומר, נציג רע"מ, ומאחוריו נציגי

רע"מ. ליד השולחן יושבים, בכיוון השעון: נציגי קולומביה, צרפת, האסס ג'ואד מעיראק, נציגי לאוס ופנמה, דאג האמרשילד מטרסס את אצבעו, היושביראש השבדי, סגן מזכיר האו"ם, נציגי ברית המועצות, בריטניה, ארצות הברית, קנדה וסין הלאומנית. מאחורי דאג האמרשילד יושב ראלף באנץ. התמונה בקיר מתארת את עליית האנושות מעבדות לחיי יצירה.

עצמאות ועצמיות, מבלי לטשטש את אישיותן המיוחדת? לפני כמה שבועות נודעו מנהיגי גאנה וגינאה והכריזו על רצונן להתאחד, כגרעין למעצמה אפריקאית שחורה חדשה. הכל סברו כי פירוש הדבר איחוד בנוסח רע"מ והקמת מדינה אחת ייחודית. לכן התכוון המשיח האפריקאי, נשיא גאנה נקרומה. אולם מנהיגי גינאה, סקו טורה, מיהר לתקן את הרושם: הוא התכוון רק להתאגדות בין מדינות עצמאיות.

אולם האיש המעניין ביותר ליד השולחן באותו ערב היה גבר כבן 40, השגריר של אחת המעצמות הקומוניסטיות במזרח אירופה. הוא עקב בהערות הומוריסטיות עוקצניות אחרי הנעשה, וכאשר באי הנשף, ביניהם כמה מן המליונרים היותר ידועים של ג'ורג'יה, החלו נלחצים זה אל זה ברחבת הריקודים, אמר שזה מזכיר לו את ימי רומא השוקעת.

עתה הסביר לי דיאלו את הכוונה: הצורה הנכונה להתאגדות היא, לדבריו, יצירת קונפדרציה, בה שומר כל חלק על אישיותו המשפטית ועל מהותו התרבותית המיוחדת. עניתי שזו נקודת-השקפה שרבים בישראל יקבלוה בברכה. כי במרחב השמי יש לנו בעיה דומה. אם יתאחדו הערבים במדינה ייחודית אחת, כמו סוריה ומצרים, יחצר מצב שיקשה מאוד על ישראל להיכנס למועדון. אולם אם יתלכד המרחב בקונפדרציה, שתשאיר לחבריה את עצמאותן וריבונותן, הרי תיפתח הדרך להצטרפות ישראל למסגרת זו.

בהמשך הערב קרה משהו מאד בלתי-רגיל: השגריר הקומוניסטי החל מדבר בגלוי-לב על בעיית ישראל. היה ברור מדבריו כי ירחיקה דבש בין עבד אל-נאצר והגוש הקומוניסטי נגמר, וכי הסובייטים עוקבים בשמחה ובמתחיות אחרי הנעשה בעיראק. "עיראק לא תצטרף לעולם לרע"מ", אמר השגריר. "למה שתצטרף? היא מדינה עשירה. היא רוצה להשתמש בכסף שלה לטובת עצמה. הבעיה של עבד אל-נאצר היא בעיקר כלכלית. כל עוד לא יצליח לצרף למערך שלו לפחות מדינת-נפט אחת, הוא עומד על כרעיית-רגל. אולם הוא לא יצליח להשתלט על עיראק."

נדמה כי רעיון ההתאגדות החופשית של מדינות בנות-חורין, בניגוד לרעיון האיחוד הטוטאלי, קונה לו יותר ויותר אוהדים בעולם. אנשים רציניים רבים עוקבים מקרוב אחרי הנעשה בסוריה מאז האיחוד עם מצרים, ומסיקים מסקנה שלילית. הרושם הוא כי איחוד כזה כרוך מטבעו בקשיים עצומים, וכי סוף הדוגלים בו להיגזק — כפי שניזוקה, כנראה, מפלגת אל-בעת במרחב. שמעתי דעה זו כמה פעמים, בגיחות שונות — מפי דיפלומטים קומוניסטיים, מפי נציגי עיראק, ומפי דיפלומט הודי.

על ישראל: "אינני מבין אתכם. אין לישראל יוזמה. אין לה מדיניות. היא לא עושה מאומה מלבד להרגיז את הערבים. האם זו מדיניות, להרגיז את הערבים? לאן זה יוביל?" "יש לכם יתרונות עצומים על הערבים. אתם מדינה מפותחת. יש לכם משק חדיש. יש לכם אנשים מוכשרים. יש לכם נסיון של דורות רבים. אבל אינכם יודעים להשתמש בזה. הסתכל על הסובייטים. הם מחזיקים בידיהם את היוזמה. הם עושים משהו בכל יום. יום אחר מציעים ברית. יום שני שולחים את מיקויאן לאמריקה. יום שלישי מכריזים הכרזה על ברלין. משרד-החוץ האמריקאי צריך לקפוץ כל יום כדי להגיב על פעולה סובייטית אחרת. הוא לא מספיק לעשות שום דבר משלו. זוהי מדיניות.

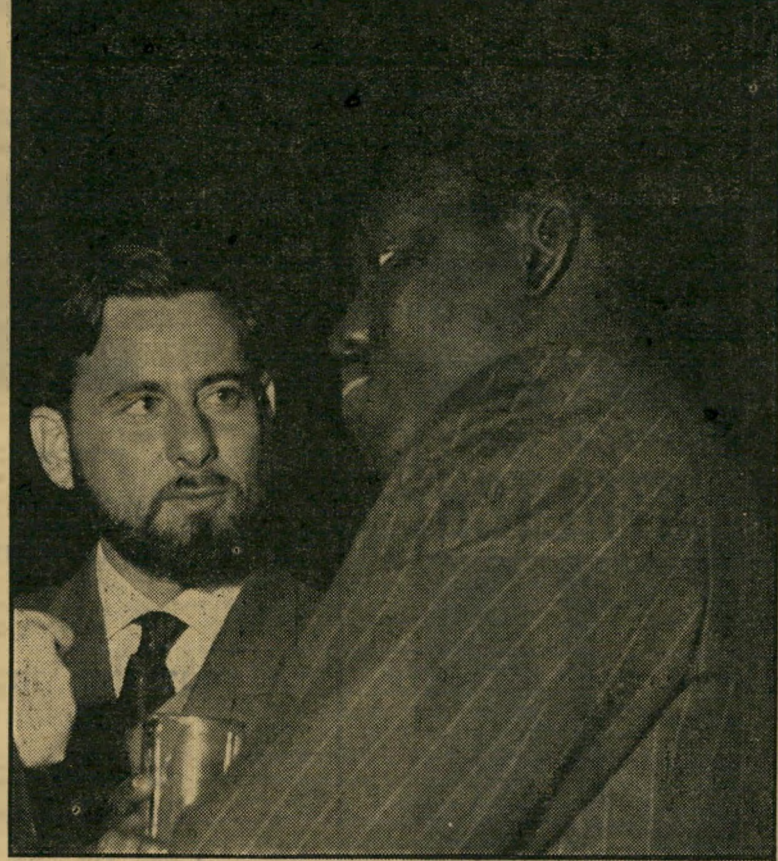
★ ★ ★

דעתו של שגריר קומוניסטי

אולם ואילור-האסטוריה התקיים הבאל הבינלאומי השנתי של עתונאי החוץ. הארי בלפונטה שר, הבאלט הקיסרי היפאני רקו.

המארגנים דאגו להושיב אותי בחברה מעניינת במיוחד. מימיני ישבה עתונאית שווייצית, שביקשה להצילה מן השולחן הר גרמני — כי הגרמנים משעממים אותה עד מות. מכיון שלא שמעה עדיין שום בדיחה ישראלית או יהודית, היה קל לשעשע אותה. ממול ישבה גברת מאלכסנדריה — מצי ריה יפהפיה ממוצא יווני, הפועלת כאן ככתבת עתון פאקיסטאני חשוב. בין הגנינה לקפה, היה מעניין לשוחח על בעיות הרפורמה החקלאית המבוצעת על-ידי הממשלה הצבאית החדשה בפאקיסטאן. ומכיון שליד הגברת המצרית ישב דיפלומט מכסיקא, אפ שר היה להשוחח את הבעיות עם אלה של הרפורמה במכסיקו.

להשלמת התמונה הגיאוגרפית, ישבו ליד השולחן שני רוסים מסוכנות סאסי, שת-קנים ומאופקים מאד. לידם ישב דויד הורוץ ביץ, כתב העולם הזה באו"ם וראש סוכנות ידיעות יהודית-אמריקאית. דיבב הוא יליד שבידה ממוצא רוסי, והוא גדל באמריקה. דיבב הורוביץ הוא אחת הדמויות המעניינות ביותר באו"ם, והוא נהנה מכבוד כללי. אי-אפשר שלא לאהוב אותו. כי בבית זה, בו שולטת הפוליטיקה הצינית, מייצג הוא משהו בלתי-רגיל: הוא אדם מאמין. לא רק דתי ממש, אלא אדם המאמין בתנ"ך, בנסים, בהסגחה העליונה על כל הנעשה בכוריה-ארץ. למרות שכבר עבר את גיל ה-50, הוא מסוגל להסיף בלהט-נעורים מוסר לגדולי העולם. ונדמה שגדולי-העולם מעריכים זאת — הם אוהבים לדבר אתו, מראים לו נא"מ מיהם ועונים בחיבה למכתביו, בהם הוא מזכיר להם את תחולת עקרונות התנ"ך על מלאכתם.

האם תתווד גאונה?

הארי אמנונג, דיפלומט ממשלחת גאנה לאו"ם, בשיחה עם עורך העולם הזה, אורי אבנרי, לשמש כמתווך בסכסוך בין ישראל והערבים. על סיכוייו של ראש ממשלת גאנה, נקרומה.

שום דבר משלו. זוהי מדיניות. אתם במצב מצויין. אתם יכולים לפעול. הייתם צריכים לפתח יוזמה חדשה בכל יום. לפנות פעם למחנה ערבי זה ופעם למחנה ערבי אחר. לנצל כל הזדמנות. כל פעולה משפיעה, אם לא תשפיע על הממשלות הרעביות, היא תשפיע על העמים הערביים. ישמעו עליהן, יחשבו עליהן, אם תעשו כך כל הזמן, אם תראו יוזמה, אם תאמצו את הדמיון שלכם, תראו שהמצב שלכם ישתנה במשך הזמן, אבל כך, כשאתם יושבים ולא עושים כלום, — מה אתם חושבים שתשיגו?"

סיפרתי לו בקיצור על הרעיון השמי. זה רעיון מעניין, אמר. "אתם זקוקים לרעיונות מעניינים וחדשים, בעלי מעוף ודמיון." "קודם כל", הוסיף, "עליכם לסלק את השפעות הזרות מן המירח התיכון. כל עוד בוחשות המעצמות הזרות בקדרה זו, לא תשיגו שלום." הערתי שזו בדיוק מטרתנו. "לקחתם לכם גיוב קשה", חייך.

יתכן שזה הסיכום הנכון לכל התרשמות בלבו של מבקר ישראלי במרכז האו"ם. יש ראל אינה עושה מאומה בבית הזה מלבד לחזור בפעם האלף על כל טענותיה נגד הערבים, באנגלית יפה ורהוטה. אין לה מדיניות, וכל מדינאי העולם יודעים זאת. אילו שינתה את הקו שלה, לא היתה מצליחה להשיג הצלחות מהירות ודרמטיות. מצבה של ישראל חמור כל כך, שלא תתכן שום הבטחה מהירה. אי-אפשר לחסל ביוב אחד, ואף לא בשנה אחת, את אשר יצרה הצמרת הישראלית באי-כשרונה ובאי-הבנתה במשך 50 שנה. אולם אם אמנם תהיה הדרך החדשה קשה וארוכה, הרי היא לפחות בעלת סיכוי ייים בטוח הארוך. גיוב קשה, אך היחידי.

בשביל גיוב כזה, מרכז האו"ם הוא מקום חשוב. אין הוא ממשלת העולם — והוא גם לא יהיה כזה בעתיד הקרוב. אולם כביטוי לדעת-הקהל העולמית, כריכוז של מדינאים וכנירה לפעולה שקשה וסבלנית מאחורי הקלעים — אין לו תחליף.